Ruimtelijke onderbouwing

t.b.v. afwijken van het bestemmingsplan
Omgevingsvergunning

Verzorgingslocaties

045.s. Sandelingen Oost
&
285.s. Sandelingen West

Gemeente Hendrik Ido Ambacht

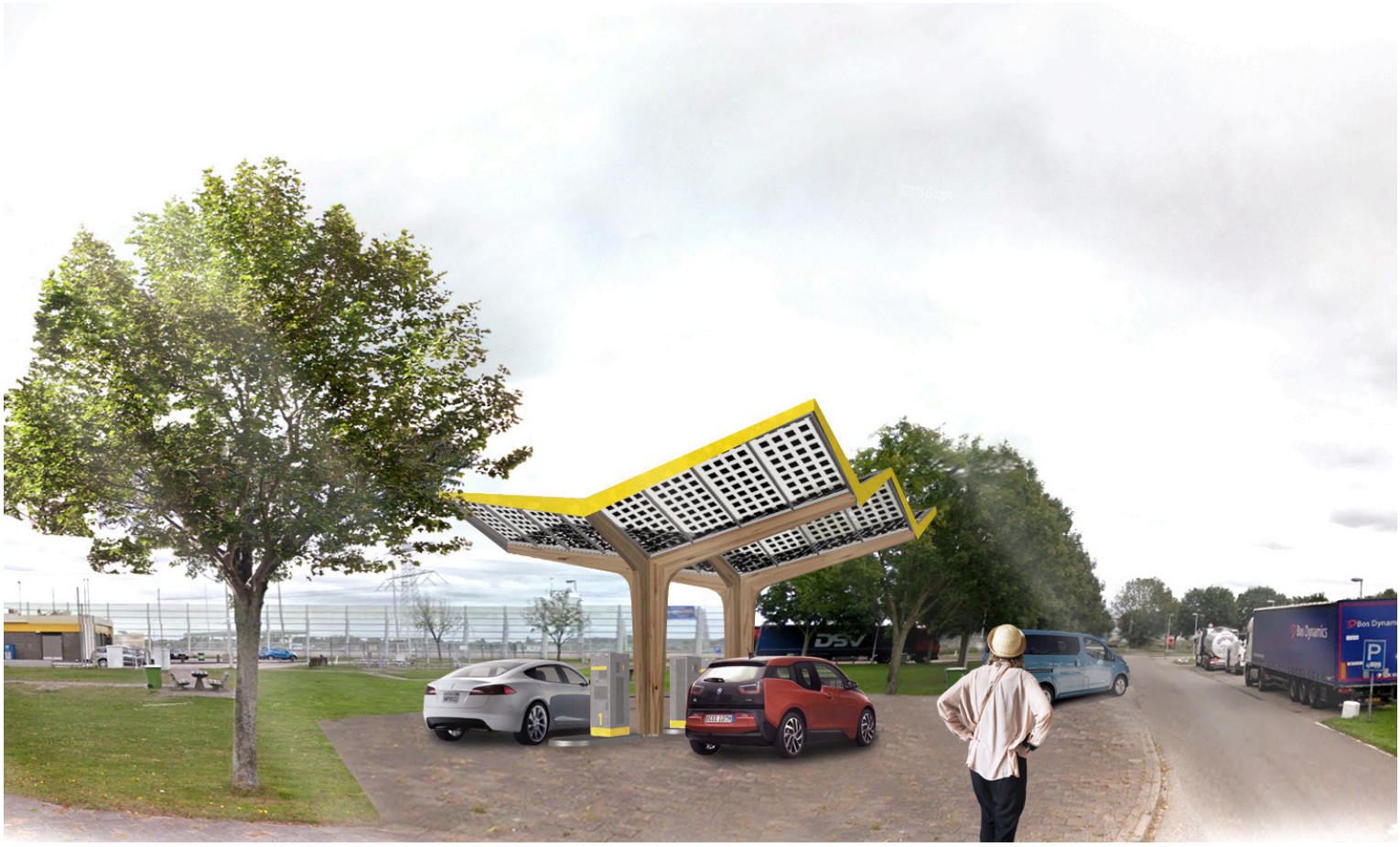

Ruimtelijk onderbouwing

t.b.v. afwijken van het bestemmingsplan voor de Omgevingsvergunning

Verzorgingslocaties

045.s. Sandelingen Oost
&
285.s. Sandelingen West

Gemeente Hendrik Ido Ambacht

Aanvrager	: Fastned B.V.
Contactpersoon	: Pieter Verwoert
	: 0031 (0) 6 204 357 50
	: Pieter Verwoert
	: James Wattstraat 77
	:1098 DL
Kenmerk nummers	: Oost - 1283569
	: West - 1283572
Beh. Ambtenaar	: M.L. van Holten
Datum	: 03 Oktober 2018

Inhoudsopgave

Table of Contents

1. INLEIDING **4**

1.1. VOORWOORD **4**
1.2 AANLEIDING **5**
1.3. PLANGEBIED **6**
1.4. HUIDIG BESTEMMINGSPLAN **7**
1.4.A. SANDELINGEN WEST **FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.**
1.4.B. SANDELINGEN OOST 8

2. PLANBESCHRIJVING **13**

2.1 HUIDIGE SITUATIE **13**
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE **15**
2.2.1. BOUWPLAN 15
2.2.1.A. INPASSING SANDELINGEN WEST
2.2.1.B. INPASSING SANDELINGEN OOST
2.2.1.C. GEVELAANZICHTEN FASTNED STATION 16

3. BELEIDSKADER **19**

3.1. LANDELIJK, PROVINCIAAL EN REGIONAAL BELEID **19**
3.2. GEMEENTELIJK BELEID **20**
3.3 CONCLUSIE BELEID **21**

4. OMGEVINGSASPECTEN **22**

BIJLAGE 1 WET BEHEER RIJKSWEGEN **23**

BIJLAGE 2 SITUATIE TEKENINGEN **24**

BIJLAGE 3 GEVELTEKENING **25**

1. Inleiding

1.1. Voorwoord

Deze Ruimtelijke Onderbouwing is aangevraagd door de gemeente Hendrik Ido Ambacht om de twee omgevingsvergunning-aanvragen van Fastned af te kunnen handelen. Deze twee vergunningsaanvragen zijn voor de bouw van snellaadstations op de verzorgingslocaties Sandelingen-Oost en Sandelingen-West. Fastned heeft hier concessies verkregen voor het realiseren van deze snellaadstations van Rijkswaterstaat, de eigenaar van de grond. Na het verkrijgen van de Wet Beheer Rijkswegen Vergunningen (verder: WBR vergunning) heeft Fastned de omgevingsvergunningen aangevraagd via het omgevingsloket online. De behandelende gemeente is Hendrik Ido Ambacht.
In tegenstelling tot de andere gemeentes zien zij geen mogelijkheid om het vergunningstraject binnen de reguliere procedure te houden daar dit project in dus danige mate zou botsen met het geldende bestemmingsplan. Op de huidige locatie is al eerder medewerking verleend na het doorlopen van de uitgebreide procedure. Het betreft bij deze aanvraag het wijzigen van de huidige verleende overkappeing. Een groot aantal omgevingsfactoren blijven blijven onveranderd.

Dit laatste verbaasd Fastned uiteraard niets, daar ten tijde van het opstellen van de bestemmingsplannen er geen sprake was van nieuwe, mogelijke voorzieningen op deze locaties, laat staan snellaadstations in het algemeen, immers deze vorm van infrastructuur was niet voor handen.

Hopende met dit rapport een positief planafwijkend besluit te kunnen vormen; de ruimtelijke onderbouwing voor de snellaadstations van Fastned voor de gemeente Hendrik Ido Ambacht.

1.2 Aanleiding

Een netwerk van laadstations:
Fastned bouwt op 200 verzorgingslocaties langs de Nederlandse rijkswegen, snellaadstations. Daarmee ontstaat een landelijk dekkend netwerk, waarmee elektrische auto's iedere ±30 km kunnen opladen. Dit net zoals benzine auto's dit kunnen bij de huidige tankstations op verzorgingslocaties.

Deze snellaadstations zijn van groot belang om de ambitie van de Nederlandse overheid van 200.000 elektrische auto's in 2020 waar te kunnen maken.

Kip-en-ei:
Als je niet kan opladen, kan je ook niet elektrisch rijden. Zolang er weinig snellaadstations zijn, komen er weinig elektrische auto's. Kip-en-ei dus.

Rijkswaterstaat als Partner:
De Nederlandse Staat vind het belangrijk dat er een dergelijk netwerk van snellaadstations voor elektrische auto's komt. Daarom heeft zij op 20 December 2011 een wetswijziging doorgevoerd (zie bijlagen), welke het mogelijk maakt dat er naast een MotorBrandstofVerkoopPunt en een Wegrestaurant ook een Laadstations kan komen op verzorgingsplaatsen langs Rijkswegen.

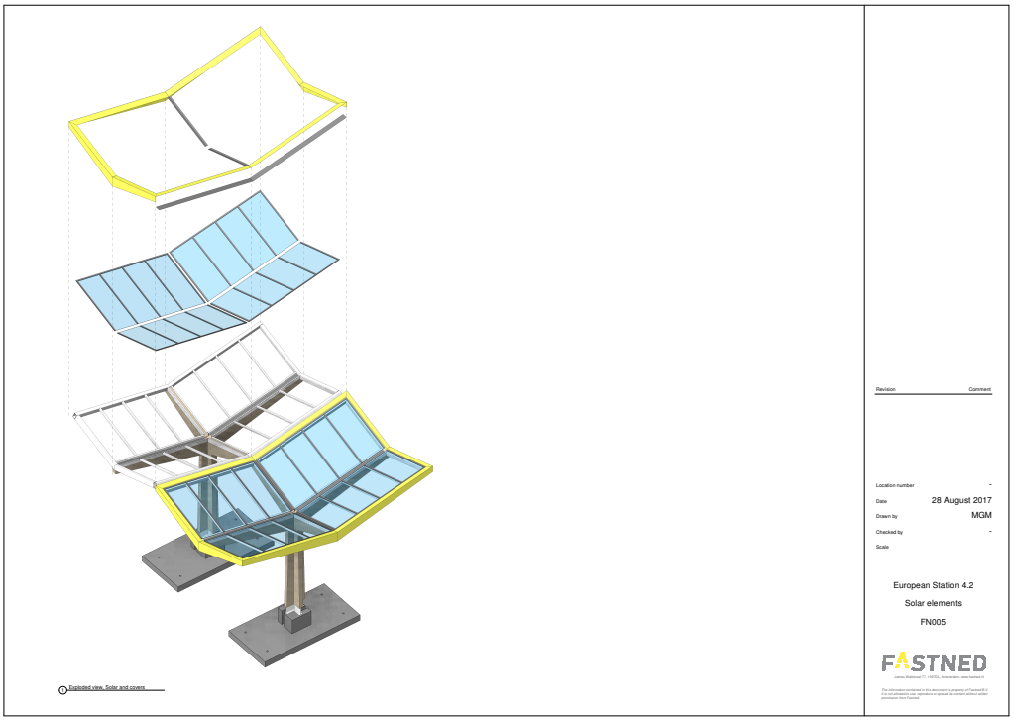

1.3. Plangebied

Hendrik-Ido_Ambacht is een dorp met circa 30.000 inwoners, gelegen ten zuidoosten van Rotterdam. Deze snelweg zal dus zowel door mensen uit de gemeente zelf als ook door andere forenzen veelvuldig gebruikt worden. Daar de range van de elektrische auto's van de eerste dag nog niet heel groot is, is het van groot belang dat deze automobilisten net als de fossiele brandstof auto onbezorgd op de route moeten kunnen laden. Daarnaast is het met de grote groei voor gemeentes niet mogelijk om de behoefte voor laadinfrastructuur op te kunnen lossen met de langzaamlaadpalen op parkeerplaatsen binnen de gemeente. Om deze reden is het van groot belang dat deze, speciaal daarvoor ingerichte verzorgingslocaties worden voorzien van deze laad infrastructuur.

1.4. Huidig bestemmingsplan

Voor beide locaties (Sandelingen Oost- en West) geldt de dubbelbestemming Waarde - Archeologie. Het plan betreffende plan is in strijd met het vigerende plan. Voor de bestemming Waarde en Archeologie geldt op deze locaties een lage verwachting.

Artikel 11 Verkeer

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. wegen met ten hoogste 2 x 4 doorgaande rijstroken, alsmede vlucht- en opstelstroken, in- en uitritten, busstroken en voet- en fietspaden;
- b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals geluidswerende voorzieningen, groen, parkeervoorzieningen, kunstobjecten, nutsvoorzieningen, (ondergrondse) afvalverzamelsystemen, straatmeubilair, reclame-uitingen en water.

11.2 Bouwregels

Op deze gronden mag worden gebouwd, waarbij de volgende regels gelden:

- a. ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - loopbrug' is een overdekte loopbrug toegestaan met een bouwhoogte van ten hoogste 8 m en een vrije doorrijhoogte van ten minste 4,5 m;
- b. voor het overige mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde worden gebouwd, met inachtneming van de volgende regels:
    - 1. de bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeer- of wegaanduiding of de verlichting bedraagt ten hoogste 10 m;
    - 2. de bouwhoogte van kunstobjecten bedraagt ten hoogste 8 m;
    - 3. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 m.

1.4.b. Sandelingen Oost

Op deze locatie is er sprake van de bestemmingen 'Groen' en 'Waarde' (Archeologie lage verwachting).

Artikel 6 Groen

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- a. groen, water, speelvoorzieningen, straatmeubilair en voet- en fietspaden;
- b. bij deze bestemming behorende voorzieningen, zoals kunstobjecten, nutsvoorzieningen en (ondergrondse) afvalverzamelsystemen.

6.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

- a. op deze gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, worden gebouwd;
- b. de bouwhoogte van lichtmasten en van bouwwerken ten behoeve van de verkeersregeling, de verkeers- of wegaanduiding bedraagt ten hoogste 7 m;
- c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen en overkappingen zijnde, bedraagt ten hoogste 3 meter.

Artikel 18 Waarde - Archeologie lage verwachting

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie lage verwachting' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud van en de bescherming van de ter plaatse aanwezige archeologische waarden.

18.2 Bouwregels

Voor het bouwen gelden de volgende regels:

18.2.1 Algemeen

- a. bouwen ten behoeve van de in lid 18.1 bedoelde bestemming is niet toegestaan;
- b. de krachtens de andere daar voorkomende bestemmingen toelaatbare bouwwerken zijn niet toegestaan.

18.2.2 Uitzonderingsregel

In afwijking van lid 18.2.1 onder b. mag worden gebouwd voor andere op deze gronden geldende bestemming(en), mits:

- a. wordt gebouwd in overeenstemming met de bouwregels van de desbetreffende bestemming;
- b. de bouwwerken en de fundering niet dieper liggen dan 50 cm beneden het maaiveld
- c. de bouwwerken een oppervlakte beslaan van minder dan 2.500 m2 .

18.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen met een omgevingsvergunning afwijken van lid 18.2.1 en lid 18.2.2 met inachtneming van de volgende regels:

- a. de archeologische waarden mogen niet onevenredig worden geschaad;

- b. een omgevingsvergunning als in dit lid bedoeld zal in ieder geval worden verleend indien aan één of meer van de volgende voorwaarden wordt voldaan:
    - 1. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen heeft blijkens archeologisch onderzoek aangetoond dat op de betrokken bouwlocatie geen archeologische waarden aanwezig zijn;
    - 2. de aanvrager van de omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen heeft een rapport overlegd waarin wordt aangetoond dat de archeologische waarden van het terrein in voldoende mate worden veilig gesteld;
    - 3. de betrokken archeologische waarden worden door de bouwactiviteiten niet geschaad of mogelijke schade wordt voorkomen door aan de omgevingsvergunning als in dit lid bedoeld regels te verbinden gericht op:
        - het treffen van maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
        - het doen van opgravingen;
        - begeleiding van de bouwactiviteiten door de archeologisch deskundige.
    - 4. voordat over het verlenen van de omgevingsvergunning als in dit lid bedoeld wordt beslist, winnen burgemeester en wethouders schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige.

18.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

18.4.1 Vergunning

Het is verboden op of in deze gronden zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (omgevingsvergunning) de volgende werken, voor zover geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

- a. het uitvoeren van grondwerkzaamheden, waaronder ook worden gerekend het woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, en aanleggen, vergraven of verruimen van sloten, vijvers en andere waterpartijen;
- b. het rooien van bomen waarbij de stobben worden verwijderd;

- c. het verlagen van het waterpeil.

18.4.2 Uitzondering

Het verbod in lid 18.4.1 geldt niet voor:

- a. het uitvoeren van normale onderhoudswerkzaamheden;
- b. het uitvoeren van grondwerkzaamheden als bedoeld onder a. tot een diepte van minder dan 50 cm beneden het maaiveld en/of met een oppervlakte van minder dan 2.500 m2;
- c. het vervangen van bestaande riolering en andere ondergrondse kabels en leidingen, indien de afmetingen en horizontale en verticale ligging van de leidingen niet veranderen;
- d. het verrichten van archeologisch onderzoek door een deskundige archeoloog;

- a. het verrichten van werken en werkzaamheden waarvoor met inachtneming van het bepaalde in artikel 18.2.2 of 18.3 een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is verleend.

18.4.3 Voorwaarden

Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 18.4.1 wordt alleen verleend indien door die werken of werkzaamheden, dan wel door de daarvan hetzij direct, hetzij indirect te verwachten gevolgen de archeologische waarden van deze gronden niet onevenredig worden of kunnen worden geschaad, dan wel de mogelijkheden voor het herstel van die waarden niet onevenredig worden of kunnen worden verkleind.

18.4.4 Advies

Voordat over het verlenen van de omgevingsvergunning als bedoeld in lid 18.4.1 wordt beslist, winnen burgemeester en wethouders schriftelijk advies in bij de archeologisch deskundige.

18.5 Wijzigingsbevoegdheid

- a. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen in die zin dat de verbeelding wordt gewijzigd door een of meerdere bestemmingsvlakken met de dubbelbestemming

’Waarde - Archeologie lage verwachting' van de verbeelding te verwijderen, indien:

- 1. uit nader onderzoek is gebleken dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn;
- 2. het niet meer noodzakelijk wordt geacht dat het bestemmingsplan voorziet in bescherming van deze waarden.

- b. Burgemeester en wethouders zijn bevoegd het plan te wijzigen in die zin dat de verbeelding wordt gewijzigd door aan een of meerdere bestemmingsvlakken de dubbelbestemming ’Waarde - Archeologie lage verwachting' toe te kennen, indien uit nader onderzoek is gebleken dat ter plaatse archeologische waarden aanwezig zijn.

2. Planbeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is momenteel onbebouwd en zeer eenvoudig bouwrijp te maken voor de 'Ikea-achtige' stations van Fastned. Daar Fastned de 200 locaties allemaal het zelfde inricht is er veel aandacht besteed een station te ontwikkelen dat, mede voor de veiligheid op de locatie tijdens de bouw, binnen twee weken opgeleverd kan worden.
Deze zogeheten verzorgingslocatie hebben een service functie voor alle verkeer op de snelweg.

Een vergunning voor het voorgaande plannen met de 'gele bogen' is reeds eerder verleend. Het nieuwe ontwerp is een wijziging op het eerdere ontwerp. Dit heeft te maken met een aantal beperkingen van het vorige ontwerp. Het nieuwe ontwerp heeft een grotere doorijhoogte en is modulair van opbouw, wat betekend dat er makkelijk uitbreiding in de toekomst mogelijk is.

"In hoofdstuk 2. Aanleiding tot herziening, vervalt de zin 'Vanaf 1 januari 2004 kunnen dus op verzorgingsplaatsen langs rijkswegen de volgende typen basisvoorzieningen voorkomen: een benzinestation, een wegrestaurant of een servicestation'."

Bron: Staatscourant 20 December 2011 | Zie bijlage

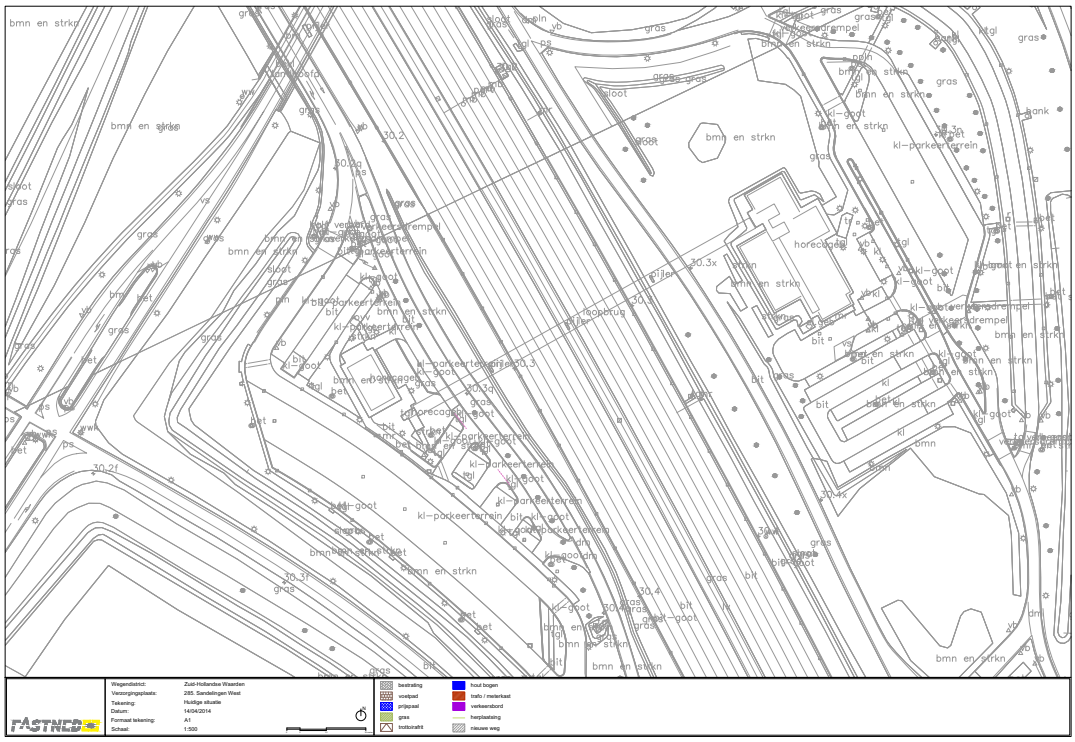
Wegendistrict: Zuid-Hollandse Waarden
Verzorgingsgebiede: 285. Sandelingen West
Tekening: Huidige situatie
Datum: 14/04/2014
Formaat tekening: A1
Schaal: 1:500
beitsteiling
voetpad
prijspaal
gras
trottoirafrit
hout bogen
trafo / meterkast
verkeersbord
herplaatsing
nieuwe weg

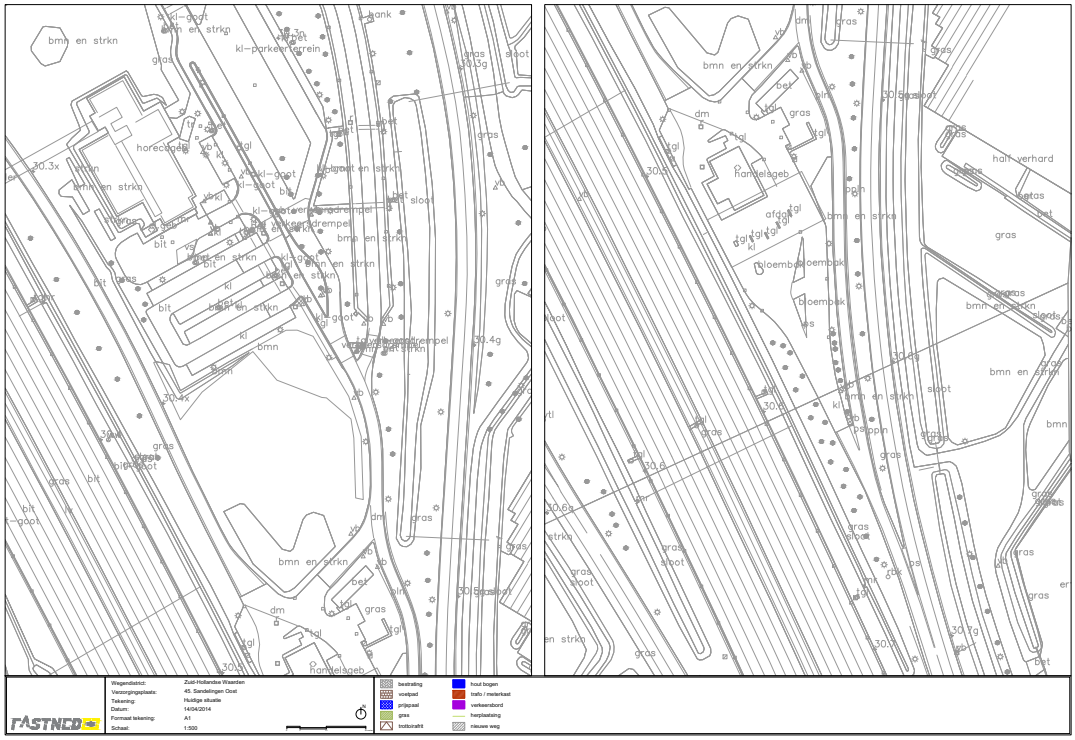
Wegendistrict: Zuid-Hollandse Waarden
Verzorgingsgebiede: 45. Sandelingen Oost
Tekening: Huidige situatie
Datum: 14/04/2014
Formaat tekening: A1
Schaal: 1:500
beitsteiling
voetpad
prijspaal
gras
trottoirafrit
hout bogen
trafo / meterkast
verkeersbord
herplaatsing
nieuwe weg

2.2 Toekomstige situatie

2.2.1. Bouwplan

Het bouwplan bestaat uit een standaard Fastned snellaadstation inpassing, die in samenwerking met Rijkswaterstaat tot stand is gekomen. Deze inpassing moest aan verschillende criteria voldoen, waaronder verkeersveiligheid, sociale veiligheid en behoud van de overige functies van de verzorgingslocatie, denk hierbij aan bijvoorbeeld het behoud van parkeervakken.

Figure 1. impressie van een inpassing van een snellaadstation enkele versie | locatie Den Haag

2.2.1.a. Inpassing Sandelingen Oost

2.2.1.b. Inpassing Sandelingen West

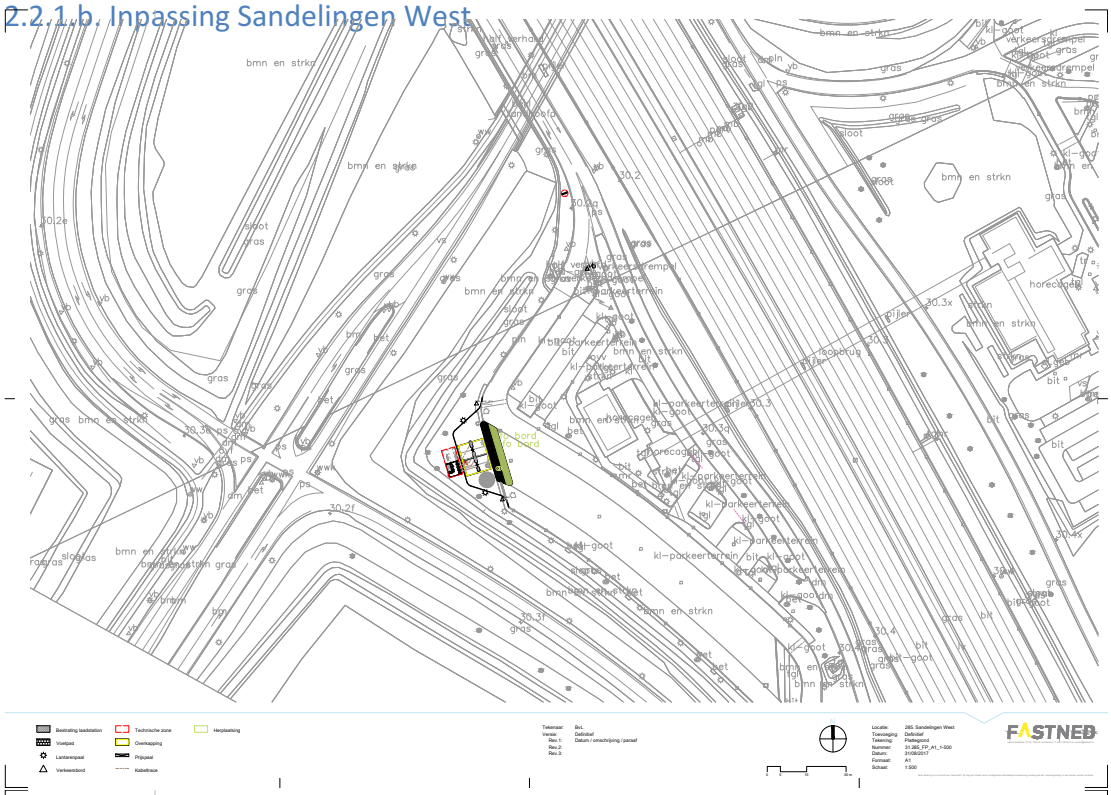

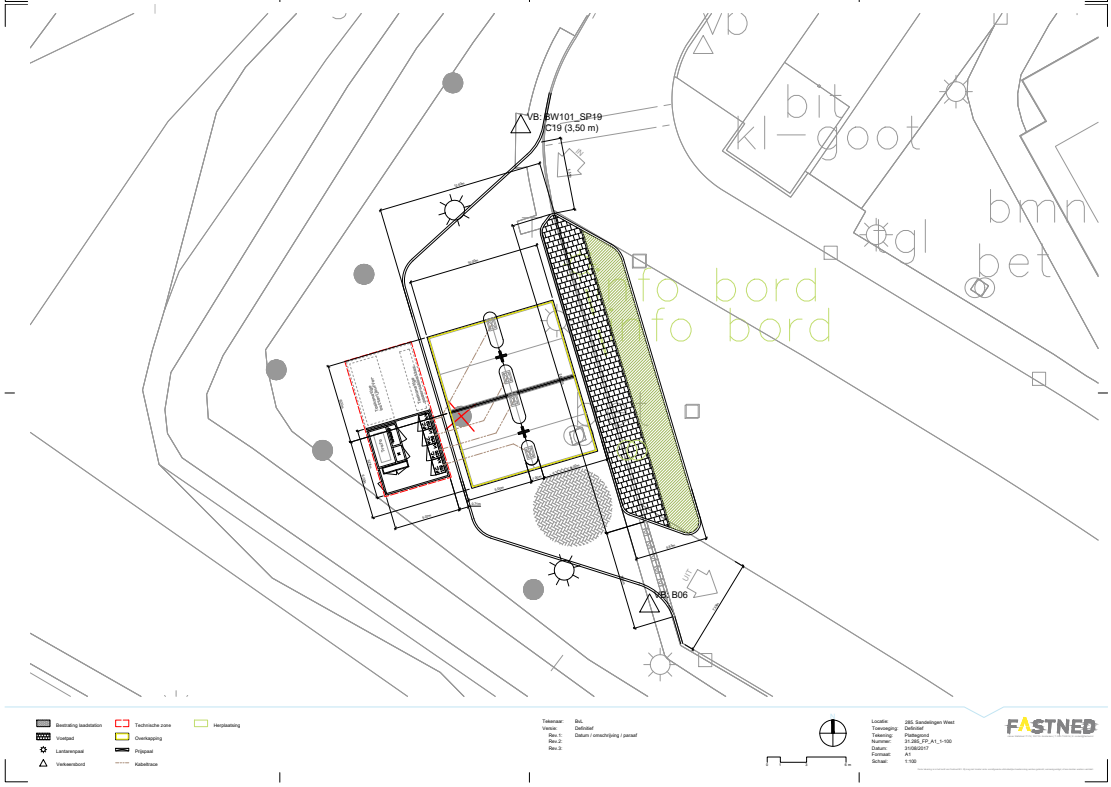

2.2.1.c. Gevelaanzichten Fastned station

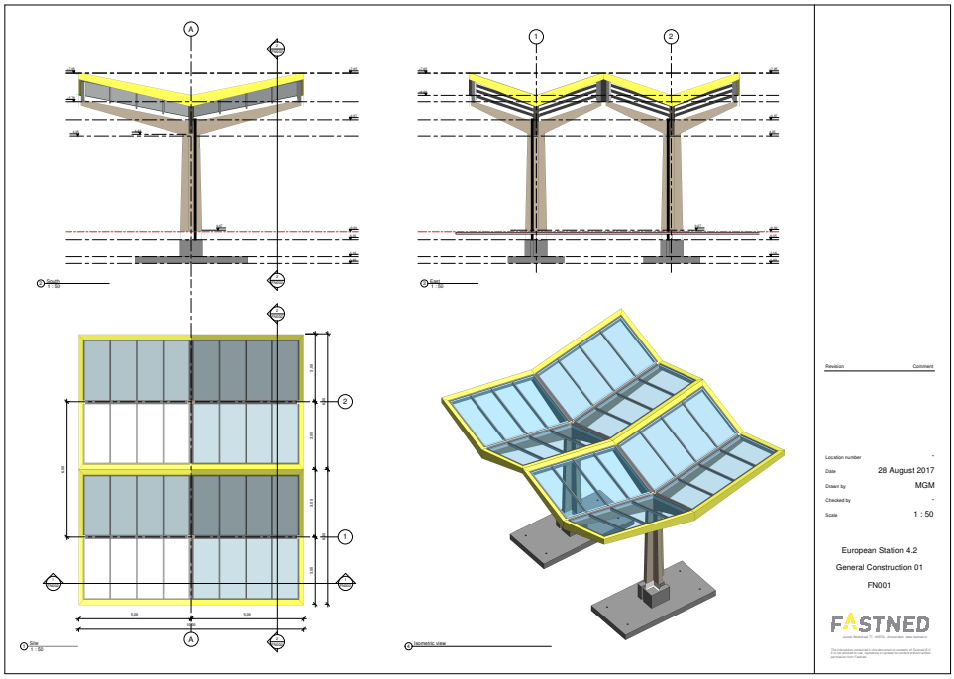

Figure 2. Overzicht gevelaanzichten small station | Zie bijlage

De stations zijn zeven meter hoog en herkenbaar aan hun houten en gele elementen. Daar wij aan het begin staan van een, volgens velen, revolutie in de auto industrie, zien wij het als belangrijk om dit ook in onze stations tot uiting te laten komen. Alle delen van het bouwwerk zijn blank hout, dit om ook de materiaal keuze extra te benadrukken; duurzaamheid staat voorop. De zijkanten/zetwerk zijn geel; een opvallende kleur, wat een eis is langs de snelwegen, die als meest waarschuwende kleur in de natuur terug komt.
Het gehele dak bestaat uit zonnepanelen, deze panelen vormen samen met de andere panelen op de 201 stations een gigantische zonneveld, wat een grote hoeveelheid groene energie genereert.
Er is gekozen om naast het verschil in maat (er zijn momenteel twee opties: 4.2 (huidige optie) en de 4.4 (dubbele versie)) geen onderscheid te maken, niet in kleur, noch in vorm of wat voor andere aanpassing dan ook. Dit met als belangrijke reden om uniformiteit te creëren; herkenbaarheid en daarmee zekerheid voor de elektrische-automobilist en daarnaast om niet het hele land vol te gooien met een willekeur aan vormen en kleuren langs de wegen.

3. Beleidskader

In dit hoofdstuk zal beknopt in gegaan worden op het beleid rondom de elektrische-infrastructuur. Hierbij zal met name kort uitgelicht worden wat er landelijk speelt rondom dit onderwerp.

3.1. Landelijk, provinciaal en regionaal beleid

De overheid verwacht in 2020 200.000 volledig elektrische auto's, dit is dus nog los van alle hybride voertuigen die in-plugbaar zijn. In 2025 zouden dit er zelfs al één miljoen zijn. Kortom een aanzienlijk snelle groei, die een even grote groei aan vraag naar laadvoorzieningen zal mee brengen.
Deze vraag is niet meer op te lossen met langzaam laadpalen in steden en ook niet iedereen zal de gelegenheid hebben zijn auto thuis of op het werk op te kunnen laden. Er moeten dus stations komen die voor iedereen toegankelijk zijn, snel en veilig veel mensen kunnen bedienen en kosten, terrein en vergunning technisch strategischer worden georganiseerd.

Het doel is dan ook om net zoals dit bij tankstations het geval is, om de veertig kilometer een laadstation te hebben. In stedelijk gebied zal dit een andere verdeling hebben.

3.2. Gemeentelijk beleid

In gesprekken met de gemeente Hendrik Ido Ambacht is aangegeven dat de gemeente graag wil verduurzamen en zo dus onder andere elektrisch vervoer wil stimuleren. Het Huidige beleid dat de gemeente hanteert is beschreven in:

- AKTIEPLAN DUURZAAMHEID MAART 2015
- Beleidsregels oplaadinfrastructuur welke te vinden zijn op de website van Hendrik Ido Ambacht.

Een laadpaal binnen 300 meter van elk huis

En

elektrisch rijden

"Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht stimuleert het gebruik van elektrische auto's. Elektrisch rijden is beter voor het milieu en uw omgeving, dan het rijden op een normale verbrandingsmotor, want er komen geen uitlaatgassen vrij tijdens het rijden op een elektrische motor. Bovendien maken de laadpalen gebruik van groene stroom.

Laadpalen
Elektrische voertuigen kunnen aan speciale laadpalen worden opgeladen. U kunt daar niet een gewoon stopcontact voor gebruiken, want dat is niet berekend op het doorgeven van een continue hoge piekstroom van 16 ampère.

Het aantal openbaar toegankelijke laadpalen in Hendrik-Ido-Ambacht neemt toe."

*Bron: http://www.h-i-ambacht.nl/elektrischrijden?swords=laadpaal

3.3 Conclusie beleid

De gemeente maakt duidelijk positief te staan tegen de ontwikkeling van laadinfrastructuur, zij biedt zelfs subsidies aan bedrijven die palen plaatsen. Dit in combinatie met de wetswijziging die het rijk heeft gemaakt om laadinfrastructuur mogelijk te maken op verzorgingslocaties, mag de conclusie getrokken worden dat dergelijke initiatieven door alle partijen aangemoedigd worden.

De kleine wijzigingen die nodig zijn om dit plan van Fastned te wijzigen ten opzichten van het vorige/huidige plan lijken dan dus ook niet onoverkomelijk.

4. Omgevingsaspecten

Hier is bij het gunnen van de WBR vergunning reeds uitgebreid naar gekeken. Deze vergunning is in de bijlage toegevoegd.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

beschikking

Datum	0 4 NOV. 2013
Nummer	RWS-2013/55004 I
Onderwerp	Vergunning op grond van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken voor het realiseren en exploiteren van een oplaadstation voor elektrische motorvoertuigen op verzorgingsplaats Sandelingen-West langs rijksweg A16 ter hoogte van hmp 30,2 rechts, in de gemeente Dordrecht. Zaaknummer 028.0957.A.wtw13602

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

beschikking

Datum	0 4 NOV. 2013
Nummer	RWS-2013/54997 I
Onderwerp	Vergunning op grond van de Wet beheer Rijkswaterstaatswerken voor het realiseren en exploiteren van een oplaadstation voor elektrische motorvoertuigen op verzorgingsplaats Sandelingen-Oost langs rijksweg A16 ter hoogte van hmp 30,5 links in de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht. Zaaknummer 028.0957.A.wtw13603

Bijlage 1 Wet Beheer Rijkswegen

WBR-vergunning Rijkswaterstaat

B1.1. Sandelingen west

B1.2. Sandelingen Oost

Bijlage 2 Situatie tekeningen

Plattegronden met inpassing

B2.1. Sandelingen west

B2.2. Sandelingen Oost

Bijlage 3 Geveltekening

Aanzichten en doorsneden van het station

Rho

ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE

Bijlagen

Bijlage 1 Omgevingsaspecten

	aspect	kader	beoordelingsaspect	toelichting noodzaak/aandachtpunten
1.	bodem	Besluit bodemkwaliteit	Bodemkwaliteit dient voldoende te zijn voor beoogde functie. Functie mag geen bedreiging vormen voor bodemkwaliteit.	De snellaadstations worden gerealiseerd op voor groen en verkeer bestemde locaties. Uit het Bodemloket (www.bodemloket.nl) blijkt dat er geen bodemvervuiling ter plaatse bekend is. Daarnaast zijn snellaadstations geen gevoelige functie in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit. Het aspect bodem staat de beoogde ontwikkeling dan ook niet in de weg.
3.	archeologie	archeologische beleidskaart	De ontwikkeling mag niet leiden tot aantasting van archeologische waarden.	Het projectgebied ligt op de beleidsadvieskaart in VAW categorie 4 klei-op-veengebied. Er wordt ten aanzien van onderzoek een ondergrens gehanteerd van 2.500 m² bij bodemingrepen die dieper reiken dan 50 cm -mv. De voorgenomen ingreep heeft een kleiner oppervlak. Nader onderzoek naar archeologie is ter plaatse dan ook niet noodzakelijk.
4.	cultuurhistorie	Besluit ruimtelijke ordening	De ontwikkeling mag niet leiden tot aantasting van de cultuurhistorische waarden	Op de projectlocatie zijn geen cultuurhistorische waarden aanwezig.
5.	water	watertoets	Heeft de ontwikkeling effect op de waterhuishouding?	De bruto vloeroppervlakte van een medium snellaadstation bedraagt circa 220 m². Bij een toename aan verhard oppervlak van meer dan 500 m² in stedelijk gebied en van meer dan 1.500 m² in landelijk gebied dient er volgens het beleid van waterschap Hollandse Delta 10% van de toename aan functioneel open water gerealiseerd te worden. Deze oppervlakten worden voor beide locaties niet gehaald, waardoor watercompensatie niet noodzakelijk is. De fundering wordt niet geplaatst binnen beschermingszones van waterlopen of waterkeringen. De ontwikkeling heeft geen gevolgen voor de waterhuishouding.
6.	relatie met omliggende (bedrijfs)functies	bedrijfs-/ milieuzonering	Zijn er bedrijfsfuncties in de omgeving aanwezig/mogelijk? Zijn in de nabijheid gevoelige bestemmingen gelegen?	De snellaadstations worden gerealiseerd op de verzorgingsplaats Sandelingen – Oost en – West. Hier zijn vrachtwagenparkeerplaatsen, restaurants en tankstations aanwezig. De snellaadstations vormen geen belemmering voor deze functies. Andersom vormen de aanwezige functies ook geen belemmering voor de snellaadstations, omdat de stations geen gevoelige functie zijn.
7.	wegverkeerslawaai	Wet geluidhinder	Is geluidsbelasting minder dan 48 dB?	Een snellaadstation is geen geluidsgevoelige functie.
8.	verkeer	CROW	De ontwikkeling mag niet leiden tot ontwrichting van het verkeerssysteem.	Uitgaande van 4 laadpunten per station en minimaal 1 kwartier laden per auto, bedraagt het aantal verkeersbewegingen in de worst case situatie per uur maximaal 16 auto's. Van dit aandeel auto's zal het grootste gedeelte al afkomstig zijn van de snelweg. De snellaadstations leiden dus tot een beperkte toename van het aantal verkeersbewegingen ter plaatse. Deze verkeersbewegingen leiden echter niet tot knelpunten in de verkeersafwikkeling.
10.	parkeren	CROW/ gemeentelijke normen	Er moet worden voorzien in voldoende parkeergelegenheid.	De snellaadstations op de bestaande verzorgingsplaatsen behoeven geen extra parkeergelegenheid.
11.	externe veiligheid	Bevi-inrichtingen	Wordt voldaan aan normen plaatsgebonden risico en groepsrisico?	De snellaadstations zijn geen gevoelige functies voor externe veiligheid. Het aspect externe veiligheid staat de beoogde ontwikkeling dan ook niet in de weg.
12.	luchtkwaliteit	Wet luchtkwaliteit	Wordt voldaan aan de genoemde grenswaarden in Wet luchtkwaliteit?	De snellaadstations leiden niet tot extra verkeersbewegingen. Hierdoor is de realisatie van deze stations niet van invloed op de concentraties luchtverontreinigende stoffen.

13.	ecologie	Natuurbe-schermingswet 1998 Verordening Ruimte	Is er sprake van significant negatieve effecten?	De locatie is niet gelegen in de nabijheid van Natura 2000-gebieden of Ecologische Hoofdstructuur. Vanwege de afstand en het feit dat de ontwikkeling geen verkeersaantrekkende werking heeft, worden significant negatieve effecten uitgesloten.
14.		Flora- en fau-nawet	Is er sprake van aantasting, veront-rusten of verstoren van beschermde dier- en plantensoorten, hun nesten, holen en andere voortplantings- of vaste rust- en verblijfsplaatsen?	In het kader van de ontwikkeling is een quickscan flora- en faunawet uitgevoerd. Deze is opgenomen in bijlage 2. Hieruit blijkt het volgende. Er is vastgesteld dat effecten op matig of zwaar beschermde soorten is uitgesloten. De bomen in beide deelgebieden bezitten geen geschikte gaten waarin vleermuizen kunnen verblijven en er zijn geen (oude) nesten aangetroffen waarin vogels met jaarrond beschermde nesten zich zouden kunnen ophouden. Voor overige soort(groep)en is het gebied verder volledig ongeschikt. Wel foerageren en vliegen er vleermuizen. Gedurende en na realisatie van de plannen kunnen deze soorten er blijven foerageren en vliegen. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het van belang om te starten met werken buiten het broedseizoen of te werken op een manier dat vogels niet tot broeden komen (rooien bomen buiten broedseizoen). Op grond van bovenstaande analyse worden effecten van de aanleg en het gebruik van de laadstations op matig en zwaar beschermde soorten uitgesloten; de realisatie en uitvoering van het plan is niet in strijd met het gestelde binnen de Flora- en faunawet.
15.	kabels en leidingen	Telecommuni-catiewet	Zijn er planologisch relevante leidingen en hoogspanningslijnen in de directe omgeving aanwezig?	In en rondom de projectlocatie liggen geen planologisch relevante leidingen.

Bijlage 2 Quickscan flora- en faunawet

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET TWEE LAADSTATIONS TE HENDRIK IDO AMBACHT

Adviesbureau

Mertens

Eindrapport

QUICK SCAN FLORA- EN FAUNAWET TWEE LAADSTATIONS TE HENDRIK IDO AMBACHT

rapportnr. 2015.2077

september 2015

In opdracht van:
Rho adviseurs voor leefruimte
Postbus 150
3000 AD ROTTERDAM

Adviesbureau Mertens B.V.
Bureau voor natuur, ruimtelijke ordening en ecotoxicologie

Bezoekadres: Dr. Willem Dreeslaan 1 te Bennekom
Postadres: Postbus 367, 6700 AJ te Wageningen

T: 0317-428694
M: 06-29458456

E: info@adviesbureau-mertens.nl
I: www.adviesbureau-mertens.nl

© Adviesbureau Mertens BV, Wageningen, 2015.

Deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming vrij worden vermenigvuldigd. De verzamelde data zijn alleen te gebruiken voor het hier geschetste onderzoek en mogen niet voor andere doeleinden worden gebruikt.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING **2**

1.1 INLEIDING 2
1.2 DE LAADSTATIONS 2
1.3 DOELSTELLING VAN HET ONDERZOEK 5
1.4 OPBOUW RAPPORT 5

2. FLORA- EN FAUNAWET **6**

2.1 FLORA- EN FAUNAWET 6
2.2 RODE LIJST 6

3. METHODE **8**

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING **9**

4.1 FLORA 9
4.2 VLEERMUIZEN 9
4.3 OVERIGE ZOOGDIEREN 9
4.4 BROEDVOGELS 10
4.5 AMFIBIEËN 11
4.6 VISSEN 11
4.7 REPTIELEN 11
4.8 OVERIGE 11

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE **12**

GERAADPLEEGDE LITERATUUR **13**

BIJLAGEN **14**

1. PLANGEBIEDEN LAADSTATIONS 15
2. BEGRIPPEN 16

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

Er is het voornemen voor de realisatie van twee laadstations bij de voorzieningenplaatsen langs de snelweg A16 ter hoogte van Afrit 23 te Henrik Ido Ambacht (zie figuur 1 voor de globale ligging). Het voorkomen van beschermde soorten vormt een te onderzoeken aspect omdat met de plannen effecten kunnen gaan ontstaan op planten- en diersoorten die beschermd zijn via de Flora- en faunawet. Op grond hiervan heeft Rho adviseurs voor leefruimte te Rotterdam aan Adviesbureau Mertens B.V. uit Wageningen gevraagd om een verkennend veldonderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wettelijk beschermde soorten en om bij het eventueel voorkomen hiervan, aan te geven hoe hiermee dient te worden omgegaan. In dit rapport worden de resultaten van deze verkenning gepresenteerd.

Figuur 1. Globale ligging van de laadstations te Hendrik Ido Ambacht.

1.2 De Laadstations

Het plan omvat de realisatie en het gebruik van twee laadstations aan weerszijde van de snelweg A16 ter hoogte van Afrit 23 te Henrik Ido Ambacht (zie bijlage 1 voor de exacte ligging). De westelijke locatie is voorzien in de hoek van een bosstrook. De oostelijke locatie is voorzien in een grasland met enkele bomen. Beide locaties worden verlicht. In figuur 2 en 3 wordt achtereenvolgens voor de westelijke en oostelijke locatie een foto-impressie gegeven van de situatie rond half augustus 2015. In figuur 4 wordt de plansituatie nader uiteengezet.

Figuur 2. Aanzicht van het plangebied van het westelijke laadstation te Hendrik Ido Ambacht.

Figuur 3. Aanzicht van het plangebied van het oostelijke laadstation te Hendrik Ido Ambacht.

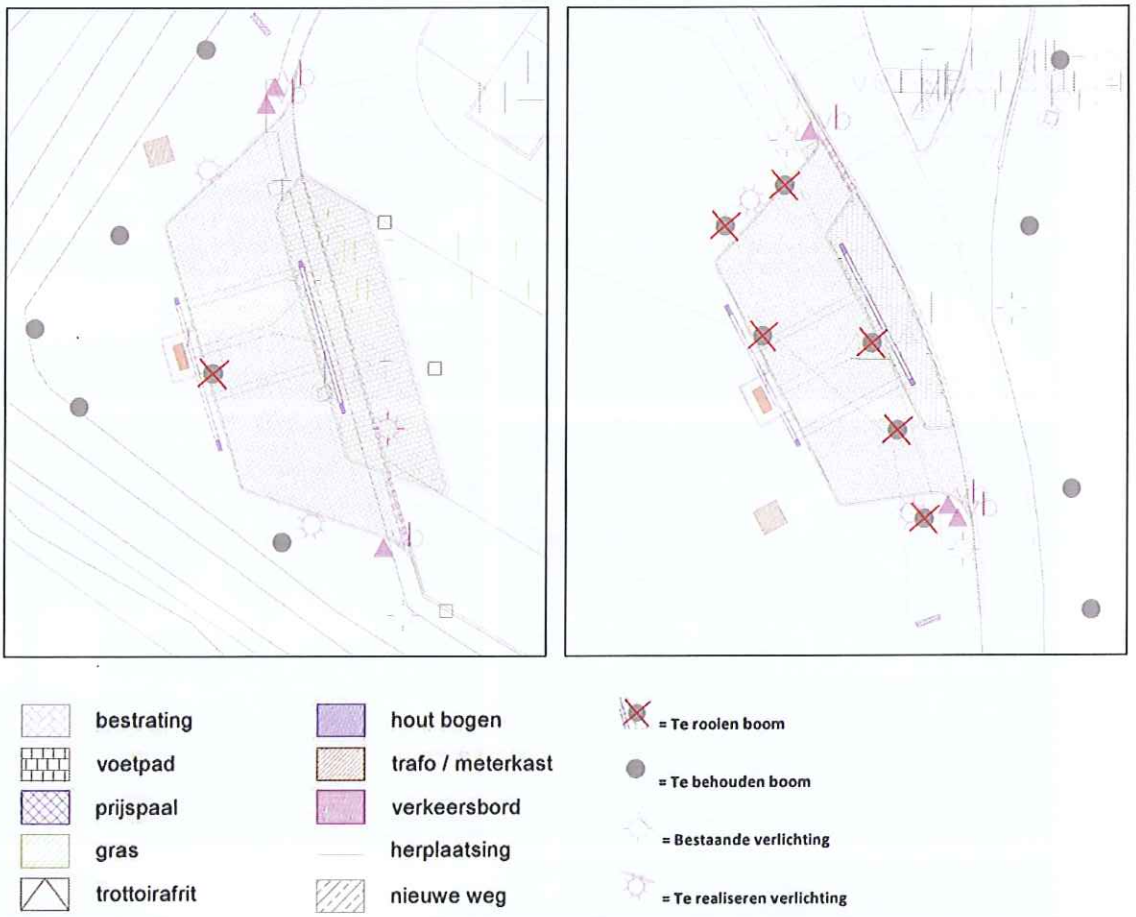

Figuur 4. Aanzicht van de plansituatie van het westelijke (links) en oostelijke (rechts) laadstation te Hendrik Ido Ambacht.

1.3 Doelstelling van het onderzoek

De doelstelling van het onderzoek is tweeledig. Enerzijds wordt inzichtelijk gemaakt welke wettelijk beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet te verwachten zijn. Anderzijds worden de consequenties van deze aanwezigheid voor de planontwikkeling weergegeven.
Gelet op de opdracht genoemd in de inleiding en de doelstelling, is het van belang dat de volgende vragen worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde planten- en diersoorten komen mogelijk voor ter plaatse van en in de directe omgeving van de laadstations te Hendrik Ido Ambacht?
2. Welke verwachte wettelijk beschermde planten- en diersoorten ondervinden nadelen van de plansituatie?
3. Hoe dient te worden omgegaan met eventuele negatieve effecten van de plansituatie op wettelijk beschermde planten- en diersoorten?

1.4 Opbouw rapport

Na een korte uitleg over de Flora- en faunawet (hoofdstuk 2) komen achtereenvolgens aan de orde:

- De onderzoeksmethode (hoofdstuk 3).
- Een beschrijving van de aanwezigheid van beschermde soorten (hoofdstuk 4).
- Een beoordeling van de effecten op beschermde soorten (hoofdstuk 5).

In bijlage 2 wordt een overzicht gegeven van de gebruikte definities en afkortingen.

2. FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Flora- en faunawet

In de Flora- en faunawet zijn regels gegeven over de bescherming van de in het wild levende planten- en diersoorten, mede ter uitvoering van de soortbescherming in de Europese Richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn). Deze soortenbescherming van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn geïntegreerd in de Flora- en faunawet. Deze soortenbescherming houdt in dat handelingen zoals het doden, opzettelijk verontrusten, verstoren of vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen, holen, nesten, eieren van dieren en het uitgraven, plukken en vernietigen van groeiplaatsen van planten verboden zijn.

Een ruimtelijke ingreep kan gepaard gaan met negatieve effecten op planten en dieren. Om een ruimtelijk plan tot uitvoering te kunnen brengen die negatieve effecten heeft op beschermde soorten, is in een aantal gevallen een ontheffing van het Ministerie van Economische Zaken noodzakelijk. Om een dergelijke ontheffing te kunnen verkrijgen, moet aangetoond worden dat de voorgenomen ruimtelijke ingreep geen afbreuk zal doen aan de gunstige staat van instandhouding van de beschermde soorten. Qua mate van bescherming kan onderscheid worden gemaakt in de volgende drie beschermingsregimes.

Algemeen voorkomende soorten (categorie 1: lichte bescherming)
Voor algemeen voorkomende soorten zoals haas, egel, veldmuis, bruine kikker of gewone pad geldt sinds begin 2005 een algemene vrijstelling. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd als zij worden geschaad op voorwaarde dat met deze soorten goed omgegaan wordt: zij mogen niet onnodig gedood of gewond worden en activiteiten dienen buiten de kritieke periode plaats te vinden.

Minder algemeen voorkomende soorten (categorie 2: matige bescherming)
Voor soorten die minder algemeen voorkomen als eekhoorn, steenmarter, levendbarende hagedis en diverse soorten orchideeën geldt dat een ontheffing vereist blijft bij ruimtelijke ingrepen die negatieve effecten voor deze soorten hebben. Een uitzondering hierop kan gemaakt worden als wordt gewerkt volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n gedragscode geeft een sector of initiatiefnemer zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Bij het hebben van een gedragscode voor de minder algemeen voorkomende soorten is alleen nog een ontheffing nodig voor werkzaamheden die niet conform de gedragscode worden uitgevoerd.

Strikt beschermde soorten (categorie 3: strikte bescherming)

Voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn staan, vanwege de Vogelrichtlijn te beschermen vogelsoorten en soorten die zijn opgenomen bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (o.a. ringslang, hazelworm, boommarter, das en waterspitsmuis) geldt dat een ontheffing alleen wordt verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat en er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang.

2.2 Rode lijst

De Rode lijst met bedreigde soorten is eind 2004 gepubliceerd in de Staatscourant en voor een deel in 2009 herzien. Aan de op deze lijst genoemde soorten komt bescherming toe voor zover zij vallen onder het beschermingsregime van de Flora- en faunawet.

Tussen de Flora- en faunawet en de Rode lijsten bestaat geen formele relatie. Alleen op basis van 'gunstige staat van instandhouding' kunnen bij beschermde Rode lijstsoorten "zwaardere" randvoorwaarden gelden ten aanzien van mitigerende en compenserende maatregelen dan voor algemene soorten. Zo zal het bij zeer algemeen voorkomende soorten die niet afnemen in aantal (geen Rode lijstsoort) relatief eenvoudig zijn om aan te tonen dat de "gunstige staat van instandhouding" niet in het geding komt. Voor soorten met een beperkt verspreidingsbeeld en die afnemen in aantal (soorten die wél op de Rode lijst staan) is een uitgebreide effectenstudie wenselijk. Voor deze soorten geldt namelijk de zorgplicht (artikel 2 van de Flora- en faunawet). Deze zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende dieren, inclusief hun leefomgeving en voor alle planten en hun groeiplaats. Dit artikel is derhalve ook gericht op het voorkomen van doden en verwonden van algemene soorten.

3. METHODE

Op vrijdag 21 augustus 2015 is een bezoek gebracht aan de plangebieden en d e directe omgeving van de laadstations te Hendrik Ido Ambacht. Gedurende dit bezoek zijn de plangebieden en de directe omgeving beoordeeld op het mogelijk voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Dit vond plaats aan de hand van aanwezige ecotopen en sporen. Er is zeer beperkt gebruik gemaakt van bestaande verspreidingsgegevens om het (potentieel) voorkomen van beschermde soorten te bepalen omdat deze via o.a. Waarneming.nl worden beheerd voor een veel groter gebied en beperkt beschikbaar zijn. Overige waarnemingen worden tevens bewaard voor een groot gebied, namelijk op kilometerniveau zoals weergegeven op www.telmee.nl. en op een nog groter schaalniveau in verspreidingsatlassen.

4. RESULTAAT INVENTARISATIE EN BEOORDELING

4.1 Flora

De deelgebieden van de laadstations bestaan uit grasland met engels raaigras met hierin bomen. In het westelijk deel betreft dit abelen en in het oostelijk deel betreft dit esdoorns. De esdoorns zijn van beperkte omvang en ouderdom. De abelen zijn hoogopgaand en uitgegroeid tot omvangrijke bomen. Er is verder een sloot grenzend aan het westelijk deel gelegen. De oevers van deze sloot zijn het pioniersstadium niet ontgroeid. In het water ontbreekt het aan waterplanten. Het voorkomen van beschermde planten wordt in deze ecotopen niet aannemelijk geacht. Gedurende het verkennend veldonderzoek op vrijdag 21 augustus 2015 zijn geen beschermde plantensoorten vastgesteld. Op grond hiervan wordt het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten.

4.2 Vleermuizen

Het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen zoals kolonie-, paar- en overwinteringsplaatsen kan worden uitgesloten. In de bomen, zowel in het oostelijk als westelijk deel, zijn geen geschikte gaten of openingen vastgesteld die in potentie geschikt zijn als kolonie- , paar- of overwinteringsplaats van boombewonende vleermuizen zoals de ruige dwergvleermuis, watervleermuis of rosse vleermuis. Het ontbreekt verder in of direct rond beide deelgebieden aan opstallen waarin vleermuizen zich kunnen ophouden.

Het westelijk deel van de laadstations is gelegen in een oude lijnvormige landschapsstructuur van oude bomen. Met de realisatie van de plannen zal één boom worden gerooid (zie figuur 4). In de gebruiksfase wordt beperkte verlichting gebruikt. Het rooien van één boom en het gebruik van beperkte verlichting zal niet samen gaan op verminderende oriëntatiemogelijkheden van vleermuizen die eventueel buiten het plangebied verblijven. Effecten op vliegroutes van het westelijk laadstation zijn derhalve uit te sluiten.
In het oostelijk deel zijn tevens bomen gelegen maar deze zijn van beperkte ouderdom en groeien niet in rij. Vliegroutes van vleermuizen worden aldaar uitgesloten. De omliggende opgaande beplanting is ook niet rechtlijnig waardoor het niet aannemelijk is dat deze functioneert als vliegroute. Effecten op vliegroutes van het oostelijk laadstation worden derhalve uitgesloten.

Het voorkomen van migratieroutes wordt uitgesloten omdat grootschalige landschapselementen zoals dijken en rivieren niet voorkomen in of aansluiten op de gebieden van de laadstations.

Met de realisatie van de plannen zullen beide deelgebieden van vorm veranderen. Mogelijk foerageren er gewone dwergvleermuis, watervleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. De toekomstige plannen zullen daarin geen verandering brengen. In de omgeving zijn ook voldoende alternatieve foerageerplaatsen. Effecten op de foerageermogelijkheden van vleermuizen worden derhalve uitgesloten.

4.3 Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat ter plaatse van de plangebieden van de laadstations de huismuis leeft. Deze soort is niet beschermd. Verder bestaat er de mogelijk dat mol, bosmuis en woelrat voorkomen. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het voorkomen van matig of zwaar beschermde soorten wordt, gelet op de aanwezige ecotopen en de ligging uitgesloten.

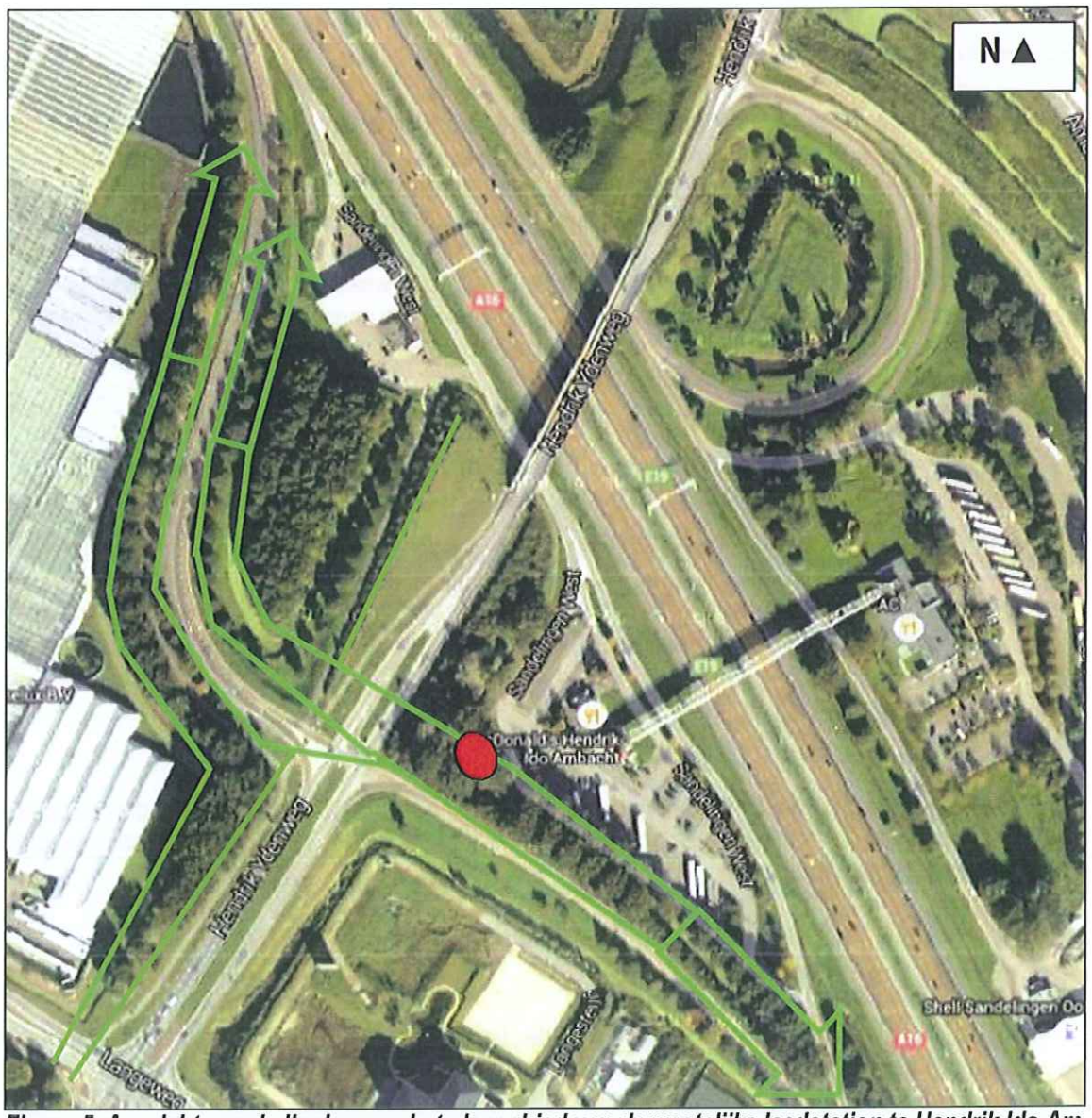

Figuur 5. Aanzicht van de ligging van het plangebied van de westelijke laadstation te Hendrik Ido Ambacht (rood) ten opzichte van potentiele vliegroutes van vleermuizen (groen).

4.4 Broedvogels

Het voorkomen van algemene broedvogels in de bomen is mogelijk in de vorm van bijvoorbeeld merel. De sloot in het westelijk deel is te beperkt van omvang en te beschaduwd om een functie te kunnen hebben voor watervogels. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels wordt aangeraden om het rooien van de bomen buiten het broedseizoen uit te voeren. Op deze manier kan worden voorkomen dat verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden.

Gedurende het verkennend veldonderzoek op vrijdag 21 augustus 2015 zijn geen geschikte (potentiële) nestlocaties in de bomen aangetroffen die eventueel van waarde zouden kunnen zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten. Er zijn geen sporen van uilen aangetroffen zoals veren, braakballen en krijtstrepen. Daarnaast werden geen nesten van roek, buizerd, sperwer en havik aangetroffen. Op grond hiervan wordt het voorkomen van vogels met jaarrond beschermde nesten uitgesloten.

4.5 Amfibieën

In de sloot grenzend aan het westeklijk deel van het laadstation kunnen algemene amfibieën voorkomen zoals de grote of middelste groene kikker, bruine kikker en gewone pad. Deze soorten zijn licht beschermd en niet bedreigd. Voor deze algemene soorten bestaat een algemene vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het voorkomen van matig of zwaar beschermde soorten wordt uitgesloten op basis van regionale verspreiding van soorten (Cremers & Delft, 1999) en aanwezige ecotopen. Zo ontbreekt het aan kale, zon beschenen oevers in en direct rond het plangebied waardoor het voorkomen van de rugstreeppad kan worden uitgesloten. Door het ontbreken van oppervlaktewater en een dekkende vegetatie in het oostelijk deel van het plangebied en omgeving van het laadstation wordt het voorkomen van amfibieën aldaar uitgesloten.

4.6 Vissen

Het water grenzend aan het westelijk deelgebied is van zeer slechte waterkwaliteit. Het voorkomen van (beschermde) vissen wordt hierin uitgesloten. Door het ontbreken van oppervlaktewater in het oostelijk deelgebied en directe omgeving , wordt het voorkomen van beschermde vissen uitgesloten. Effecten op (beschermde) vissen worden derhalve uitgesloten.

4.7 Reptielen

Gezien de huidige aanwezige ecotopen van de plangebieden van de laadstations en directe omgeving ten opzichte van de verspreiding van reptielen (Cremers & Delft, 1999), kan de aanwezigheid van reptielen worden uitgesloten.

4.8 Overige

Gezien de huidige aanwezige ecotopen van de plangebieden van de laadstations en directe omgeving, kan de aanwezigheid van beschermde geleedpotigen en mollusken (o.a. brede geelgerande waterroofkever en zeggekorfslak) worden uitgesloten.

5. SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Er zijn plannen voor de realisatie en het gebruik van twee laadstations bij de voorzieningenplaatsen langs de snelweg A16 ter hoogte van Afrit 23 te Henrik Ido Ambacht. Deze activiteiten zouden kunnen samen gaan met effecten op beschermde soorten. Op grond hiervan is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten.

Er is vastgesteld dat effecten op matig of zwaar beschermde soorten is uitgesloten. De bomen in beide deelgebieden bezitten geen geschikte gaten waarin vleermuizen kunnen verblijven en er zijn geen (oude) nesten aangetroffen waarin vogels met jaarrond beschermde nesten zich zouden kunnen ophouden. Voor overige soort(groep)en is het gebied verder volledig ongeschikt. Wel foerageren en vliegen er vleermuizen. Gedurende en na realisatie van de plannen kunnen deze soorten er blijven foerageren en vliegen. In verband met het voorkomen van algemene broedvogels is het van belang om te starten met werken buiten het broedseizoen of te werken op een manier dat vogels niet tot broeden komen (rooien bomen buiten broedseizoen).

Op grond van bovenstaande analyse worden effecten van de aanleg en het gebruik van de laadstations op matig en zwaar beschermde soorten uitgesloten; de realisatie en uitvoering van het plan is niet in strijd met het gestelde binnen de Flora- en faunawet.

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Literatuur

- Bink, F.A., 1992. Ecologische Atlas van de dagvlinders van Noordwest-Europa. Schuyt en Co Uitgevers en Importeurs BV, Haarlem.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar. V. van, Smeenk, C., Thissen, J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. KNNV 1-336.
- Cremers, R., Delft, J., 1999. De amfibieën en reptielen van Nederland. KNNV-Uitgeverij.
- EEG, 1979. Richtlijn 79/43/EEG inzake het behoud van de Vogelstand. Publicatieblad Europese Gemeenschap, nummer L. 103.
- EEG, 1992. Richtlijn 92/43/EEG inzake de instandhouding van wilde flora en fauna. Publicatieblad van de Europese Gemeenschap, nummer L. 206/7.
- Gerstmeier, R., Romig, T., 1997. Zoetwatervissen van Europa, Tirion, Baarn, 1-368.
- Hustings, F., Vergeer, J.W., Eekelder, P., 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nationaal Natuurhistorisch Museum Leiden, SOVON, Beek-Upbergen, 1-584.
- Limpens, H., Mostert, K., Bongers, W., 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. KNNV, Utrecht, 1-260.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009a. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Dienst Regelingen, 2009b. Uitleg aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet. Ministerie van ELI (Dienst Regelingen), Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2004. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 2009. Rode lijsten diverse soortgroepen.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, 1998. Wet van 25 mei 1998, houdende regels ter bescherming van in het wild levende planten en diersoorten (Flora en Faunawet). Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden 402, 1-37.
- SOVON, 1987. Atlas van de Nederlandse broedvogels.
- Nie, H.W. de, 1996. Atlas van de Nederlandse Zoetwatervissen. Media Publishing, Doetinchem, 1-151.
- Spikmans, F, Jong, T. de, 2006. Het waarnemen van zoetwatervissen, Nijmegen, 1-55.

Website

- www.ravon.nl
- www.waarneming.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGEN

1. PLANGEBIEDEN LAADSTATIONS

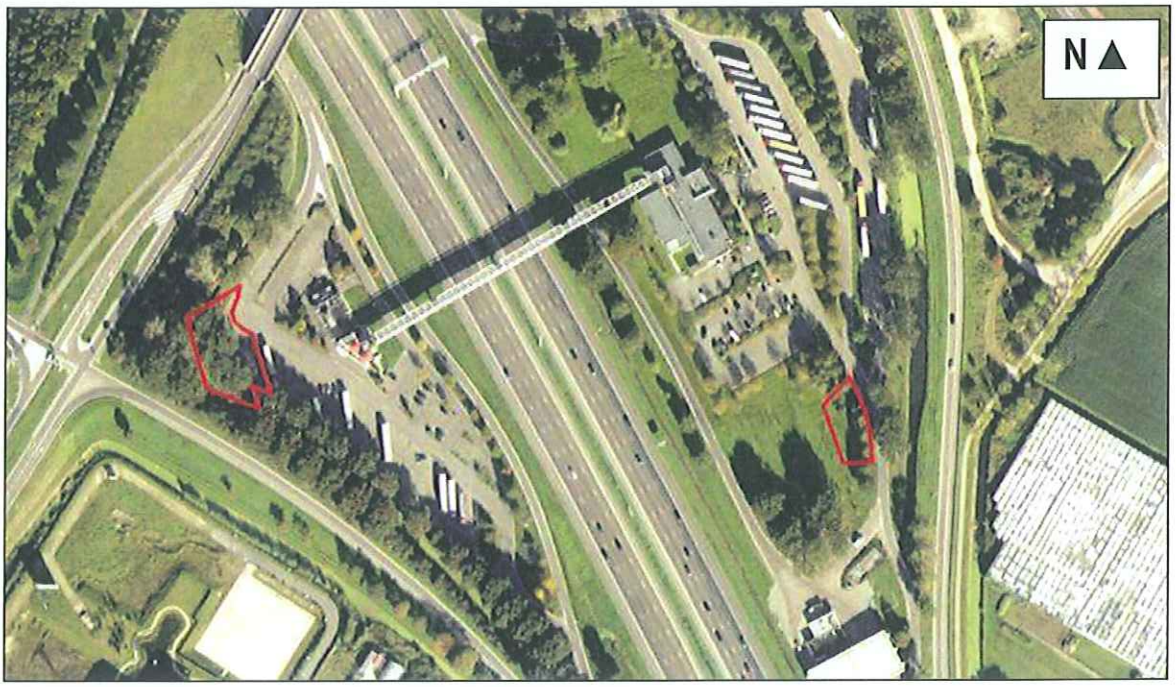

2. BEGRIPPEN

Baltsplaats	Plaats waar een vleermuis al roepend rondvliegt in de herfst en die doorgaans wordt verdedigd tegen andere mannetjes.
Foerageergebied	Een gebied waar een vleermuis of een groep van vleermuizen foerageert. Dat gebied wordt regelmatig bezocht door vleermuizen om in te foerageren en dat doorgaans meerdere foerageerplaatsen kent die langere tijd worden gebruikt.
Foerageerplaats	Plek (jachtplek) waar wordt gejaagd door vleermuizen. De plek kan in de directe omgeving van de kolonieplaats liggen maar ook kilometers verderop.
Kolonie	Groep vleermuizen (kleine groep mannetjes of meestal grotere groep vrouwtjes, soms gemengd (soorten, geslacht)) die in het voorjaar tot de herfst bijeen blijven. De groep kan zich vestigen in gebouwen (in spouwmuren of onder daklijsten e.d.) of bomen (spechtengaten, scheuren). Een groep vrouwelijke vleermuizen wordt ook wel aangeduid als een kraamkolonie. In zo'n groep worden jongen geboren en grootgebracht. Een kolonie maakt vaak gebruik van meerdere verblijfplaatsen die soms gelijktijdig worden gebruikt.
Migratieroute	Een vaste route van zomerverblijfplaats naar winterverblijfplaats en visa versa (zie ook vliegroute) of een route in een andere tijd; bijvoorbeeld tussen foerageerplaatsen.
Paarplaats	Territorium van territoriale mannetjes. Voor de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis is dit doorgaans te vinden in boomholten. Voor de laatvlieger en de dwergvleermuis is dit te vinden in gebouwen. Voor de watervleermuis is dit te vinden in bomen en later, tegen de winter, zijn ze te vinden in overwinteringverblijven. Het mannetje vormt een harem met meerdere vrouwtjes. De paartijd valt in de herfst (uitgezonderd de grootoorvleermuis waarbij het in april valt (vroege voorjaar). De hier geschetste situatie van de paring wordt in dit rapport omschreven als "herfst situatie".
Verblijfplaats	Een object (huis, boom, bunker, grot, kast en dergelijke) waarin een of meerdere vleermuizen verblijven (overdag of 's winters permanent).
Vliegroute	Route die door vleermuizen elke avond wordt gebruikt om van de kolonieplaats naar foerageergebied te vliegen en visa vers (zie ook migratieroute). Vrouwtjes met jongen keren soms midden in de nacht terug om de jongen te zogen en gebruiken dan de route. Vliegroutes liggen over het algemeen langs lijnvormige (landschaps)elementen als bomenlanen, huizenrijen e.d. De functies zijn beschutting bij winderig en koud weer, oriëntatie in verband met de echolokatie-geluiden en het vinden van voedsel.
Voorbijvliegend	Vleermuizen die voorbijvliegen, niet via een vaste route. Het betreft meestal zwervers of trekkers.
Zwermen	Direct na het uitvliegen, naar vooral voor het invliegen bij een kolonie zwermt een deel van de kolonie rond de kolonieplaats. Zwermgedrag is derhalve een indicatie voor een eventuele kolonieplaats.
Winterverblijfplaats	Een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap (hybernation) gaan. Deze ruimte is doorgaans donker, heeft een hoge luchtvochtigheid en

temperatuurwisselingen zijn nihil.

Zomerverblijfplaats Een verblijfplaats die gebruikt wordt door vleermuizen die niet in winterslaap zijn waarvan niet aangetoond is dat het een kraamverblijfplaats dan wel een paarverblijfplaats is. In sommige gevallen vormen bijvoorbeeld mannetjes kleine groepjes.

Postbus 367
6700 AJ Wageningen
Tel: 0317-428694
Fax: 0317-450601

Rho

ADVISEURS
VOOR
LEEFRUIMTE